

HET ROZE GRONDSCHIJJFJE, EEN OUDE BEKENDE DIE NIEUW BLIJKT TE ZIJN

Stip Helleman

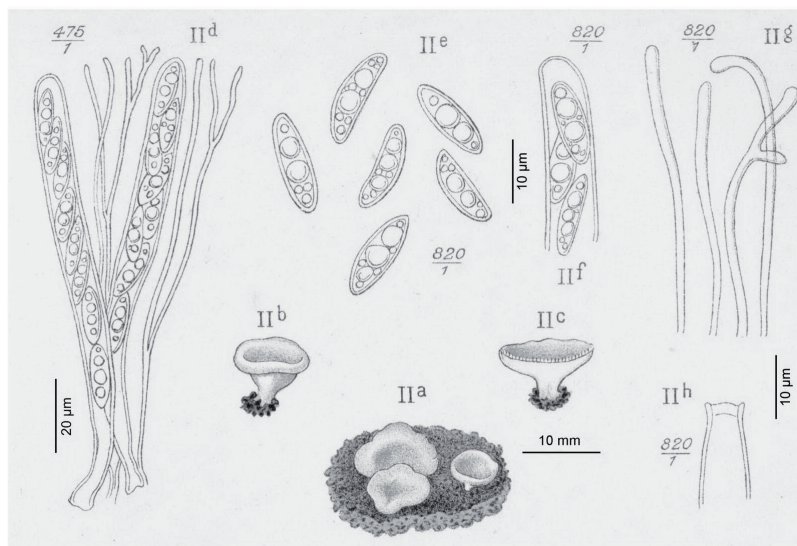
Sweelinck 78, 5831 KT Boxmeer

Helleman, S. 2012. *Roseodiscus formosus*, old wine in new bottles. *Coolia* 55(1): 25–26.

Discinella meziezii is included in the Dutch checklist as a rather rare bryophilous discomycete. The name turns out to be misinterpreted, and the species in question has recently been described as new: *Roseodiscus formosus* Wieschollek, Helleman, Baral & T. Richter.

Al een dikke tien jaar wordt met grote regelmaat in het voorjaar een prachtig rose discomyceetje gevonden tussen en op (dode) mossen, met een voorkeur voor Purpersteeltje. Ze groeien aan de randen van pas gegraven poelen en bij andere natuurontwikkelingsprojecten waarbij de bovenlaag is verwijderd of anderszins de bodem verstoord is, zoals in boomkwekerijen. Deze soort is als *Discinella meziezii* uitvoerig beschreven en afgebeeld door Luciën Rommelaars en Jan Hengstmengel in *Coolia* 47(4). Het toeval wilde echter dat ik door de heer Wieschollek benaderd werd voor een artikel in het Duitse tijdschrift “der Tintling” naar aanleiding van een recente vondst in Duitsland en tekeningen van mij op de DVD van H.O. Baral (2005) en mijn internetsite. Bij de voorbereiding van dat artikel kwam echter de originele beschrijving met tekeningen van Boudier boven water, doordat sinds een half jaar complete oude jaargangen van de “Transactions of the British Mycological Society” via de elektronische mycologische bibliotheek ‘Cyberliber’ op internet te vinden waren. Uit de tekeningen van Boudier, die als levensecht beschouwd worden, bleek

Figuur 1. *Calycella meziezii* T.B.M.S. 4 1913 pl. 2 (Tekening: E. Boudier)

dat onze *Discinella meziezii* significant verschillend was van de originele beschrijving van *Calycella meziezii* Boudier (Figuur 1): de vruchtlichamen zijn meer schotelvormig en groter en de sporen bezitten grotere oliedruppels. Voor een goede afbeelding van de echte *Discinella meziezii* zie Anderson 2001. Met andere woorden, we hebben de afgelopen jaren een verkeerd beeld van deze soort gehad. Maar wat zou onze soort dan wel

Figuur 2. *Roseodiscus formosus* tussen *Purpersteeltje* (*Ceratodon Purpureus*), *Kienveen*, leg. M. Gotink. (Foto: Stip Helleman)

zijn? Navraag bij mycologen uit verschillende Europese landen leverde geen alternatief op, zodat deze soort als nieuwe soort beschreven diende te worden. Na overleg met H.O. Baral en T. Richter is besloten om dit inderdaad te doen en werd de soort beschreven in het genus *Roseodiscus* Baral als *Roseodiscus formosus* Wieschollek, Helleman, Baral & T. Richter (*formosus* = schoon, mooi, fraai) in het Zeitschrift für Mykologie (Wieschollek et al., 2011).

Hoewel er een gelijkenis is met *Hymenoscyphus* en *Bryoscyphus* is voor het genus *Roseodiscus* gekozen vanwege de vorm van het apicaalapparaat van de ascus (*Calycina* type), die rood verkleurt in lugol, en vanwege de associatie met mos en de rose gekleurde apotheciën. Tot nu toe is *Roseodiscus formosus* voornamelijk in Nederland gevonden; uit Duitsland zijn twee vondsten bekend, een in de buurt van Hamburg en een in het Ruhrgebied bij Herten.

Literatuur

- Anderson, R. 2001. Profiles of fungi No. 124: *Discinella menziesii*. The Mycologist 15, 132–133.
- Baral, H.-O. et al. (2005): In vivo veritas. Over 10000 Images of fungi and plants (microscopical drawings, water colour plates, photomacro- & micrographs), with materials on vital taxonomy and xerotolerance. 3rd edition. DVD, Tafel SBRH339–1.
- Boudier, E. 1913. Sur deux nouvelles espèces de discomycètes d'Angleterre. Trans. Br. Mycol. Soc. 4 (1), 62–63 pl. 2.
- Rommelaars, L. & Hengstmengel, J. 2004. Mycologisch avontuur in de Kaaistoep 3 *Discinella menziesii*, het Roze grondschildje en *Hymenoscyphus bryophilus*, het Mosvoetvlieskelkje. Coolia 47 (4): 194–199, plaat 3, 4 en 5.
- Wieschollek, D., Helleman, S., Baral, H.O., Richter, T., 2011. *Roseodiscus formosus* spec. nov. – ein bryophiler Pionier mit falschem Namen. Zeitschrift für Mykologie 77 (2), 161–174.